

ІНФОРМАЦІЯ

про досягнення у професійній діяльності,
відповідно до [пункту 38](#) Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності,
затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187

Факультет

Кафедра

Науковий ступінь

Вчене звання

Форма зайнятості

ПІБ

Агротехнологій та природокористування

Екології та ботаніки

Доктор біологічних наук

Професор

основна (контракт)

Скляр Вікторія Григорівна

Найменування показника	Значення показника
1) наявність не менше п'яти публікацій у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection	
Scopus, Web of Science	1. Skliar V., Kovalenko I., Skliar Iu., Sherstiuk M. (2019). Vitality structure and its dynamics in the process of natural reforestation of <i>Quercus robur</i> L. <i>AgroLife Journal</i>. 8(1). 233-241. 2. Zubtsova I., Penkovska L., Skliar V., Skliar Iu. (2019). Dimensional features of cenopopulations of some species of medicinal plants in the conditions of North-East Ukraine. – <i>AgroLife Scientific Journal</i>. 8 (2). 191-201. 3. Skliar Iu., Skliar V., Klymenko A., Sherstiuk M., Zubtsova I. (2020). Growth signs of <i>Nymphaea candida</i> in various ecological and cenotic conditions of Desna Basin (Ukraine). <i>AgroLife Scientific Journal</i>. Vol.9, №1. 316-323. 4. Кравченко Н. В., Бондус Р. О., Скляр В. Г., Подгаєцький А. А. (2019). Продуктивність міжвидових гібридів картоплі, їх беккросів залежно від умов випробування. Наукові горизонти, №7(80), С.22-28. 5. Skliar V., Kyrylchuk K., Tykhonova O., Bondarieva L., Zhatova H., Klymenko A., Bashtovyi M., Zubtsova I. (2020). Ontogenetic structure of populations of forest-forming species of the Left-Bank Polissya of Ukraine. <i>Baltic Forestry</i>. 26(1): 441. https://doi.org/10.46490/BF441 6. Xuejin Chena, Songta He, Lina Jiang, Xinzheng Li, WeiliGuo, Bihua Chena, Junguo Zhoua, Viktoriia Skliar (2021). An efficient transient transformation system for gene function studies in pumpkin (<i>Cucurbita moschata</i> D.). <i>Scientia Horticulturae</i>, №1, P.1-12 7. Tykhonova O., Skliar V., Sherstiuk M., Butenko A., Kyrylchuk K., Bashtovyi M. (2021) Analysis of <i>Setariaglauca</i> (L.) P. Beauv. population's vital parameters in grain agrophytocenoses. <i>Journal of Environmental Research, Engineering and Management</i> Vol. 77 /

- No.1. 36–46. DOI 10.5755/j01.erem.77.1.25489
8. Melnyk O., **Skliar V.**, Sabadash S., Butova V. (2021). EU Municipal Organic Wastes Management and Its Implementation Prospects in Ukraine. *Environmental and Climate Technologies*, vol. 25, no. 1, pp. 205–221. <https://doi.org/10.2478/rtuct-2021-0014>
9. Kyrylchuk K, **Skliar V.**, Tykhonova O., Kobzhev O. (2021). Vitality dynamics of populations of some legume species in floodplain meadows of the Psel river basin under grazing and haymaking (Ukraine). *Scientific Papers. Series B, Horticulture*. Vol. LXV, No. 1, P. 406-414
10. Yaroshenko, N., **Skliar, V.**, Rosenthal G. (2023). Evaluation of ontogenetic and vital structures of *Stellaria holostea* L. in beech forests in the South of Low Saxony, Germany. *International Multidisciplinary Scientific GeoConference: SGEM*. 23(3.2). P. 325-332. DOI [10.5593/sgem2023V/3.2/s14.40](https://doi.org/10.5593/sgem2023V/3.2/s14.40)
11. Skliar Iu., **Skliar V.**, Sherstiuk M., Zubtsova I. (2023). Dimensional characteristics of *Nymphoides peltata* (S.G. Gmel.) Kuntze in different ecological and cenotic conditions of the basin's water bodies Desna river (Ukraine). *International Multidisciplinary Scientific GeoConference: SGEM*, 23(3.2). P. 103-109. [10.5593/sgem2023V/3.2/s12.13](https://doi.org/10.5593/sgem2023V/3.2/s12.13)
12. Zubtsova, I., **Skliar, V.** (2023). Population analysis of medicinal plants of the floodplain of the Seim river (Sumy region, Ukraine). *International Multidisciplinary Scientific GeoConference: SGEM*. 23(3.2). P. 187-194. DOI [10.5593/sgem2023V/3.2/s12.24](https://doi.org/10.5593/sgem2023V/3.2/s12.24)
13. Kapelista, I., Korniyenko, G., **Skliar, V.**, Voitsitska, K., Derman, V. (2023). The Impact of the Russian-Ukrainian War on Global Food and Environmental Security. *WSEAS Transactions on Environment and Development*, 19, pp. 808–819
14. Bondarieva L., **Skliar V.**, Bondariev M., Roshchupkin A., Butenko S., Antal T., Toryanik V., Mikulina M., Kytaihora A., Prokofiev D. (2024). Ecological Monitoring of Medicinal Plants Populations Under Different Ecological-Cenotic and Anthropogenic Environmental Conditions. *Ecological Engineering & Environmental Technology (EEET)*, 8:285-296
DOI: <https://doi.org/10.12912/27197050/190038>
15. **Skliar, V.**, Smoliar, N., Kozak, M., Liubynskyi, O., & Skliar, Y. (2024). Ecological and cenotic features of natural regeneration of forests in the Left-Bank Polissya of Ukraine. *Ukrainian Journal of Forest and Wood Science*, 15(2), 118. DOI: [10.31548/forest/2.2024.118](https://doi.org/10.31548/forest/2.2024.118)
16. **Skliar, V.**, Skliar, Yu., Sherstiuk, M., Smoliar, N., & Kanivets, O. (2024). Use of environmental indicators to assess the state of forest ecosystems. *Ukrainian Journal of Forest and Wood Science*, 15(3), 25-42. <https://doi.org/10.31548/forest/3.2024.25>
17. **Skliar, V.**, Kyrylchuk, K., Zubtsova, I., Novikova, A., & Yaroshchuk, S. (2024). Application of biostimulants in agriculture: Effects on plant growth and yield. *Scientific Horizons*, 27(9), 73-85. doi: 10.48077/scihor9.2024.73.
18. Sherstiuk, M., **Skliar, V.**, Kašpar, J., Mohammadi, Z. (2024). Size and vitality characteristics of bilberry (*Vaccinium myrtillus* L.) populations in the Central Bohemian region of the Czech Republic: A case study of non-timber forest products. *Global Ecology and*

	Conservation, 56, e03295, https://doi.org/10.1016/j.gecco.2024.e03295 19. Skliar, V., Bortnik, A., Zubtsova, I., Klymenko, H., & Vakal, A. (2025). Soil microbiomes as component of pedosphere biodiversity and factor in formation of crop yields. <i>Scientific Horizons</i>, 28(1), 100-109. doi: 10.48077/scihor1.2025.100. 20. Skliar, V., Sherstiuk, M., Shepeliuk, M., Kovalchuk, N., & Matiukha, D. (2025). Impact of global climate change on the biological characteristics of tree species in forest ecosystems. <i>Ukrainian Journal of Forest and Wood Science</i>, 16(1), 44-63. https://doi.org/10.31548/forest/1.2025.44 21. Skliar, V., Yaroshenko, N., Sherstiuk, M., Skliar, Yu. (2024). Size and vitality characteristics of <i>Stellaria holostea</i> L. plants and populations in Desniansko-Starohutskyi national nature park. <i>International Multidisciplinary Scientific GeoConference : SGEM</i>; Sofia, Том 3, Изд. 2, 307-314. DOI:10.5593/sgem2024v/3.2/s13.38 22. Skliar, V., Kapinos, N., Sherstiuk, M., Kuntsevskyi, D., & Kovalchuk, N. (2025). The impact of forest fires on ecosystem. <i>Ukrainian Journal of Forest and Wood Science</i>, 16(2), 99-114. doi: 10.31548/forest/2.2025.99.
фахові	1. Шерстюк М.Ю. Скляр В.Г., Скляр Ю.Л., Хе Сонгтао (2019). Комплексний популяційний аналіз як напрямок сучасних біолого-екологічних досліджень. <i>Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія»</i>. Вип. 3 (37), С. 61-67. 2. Баштовий М.Г., Скляр В.Г., Кирильчук К.С., Скляр Ю.Л. (2019). Ботанічний геомоніторинг рослинного покриву в рекреаційних зонах об'єктів екотуризму. <i>Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія»</i>. Вип. 4 (38), С. 54-61. 3.Зубцова І.В., Скляр В.Г. (2019). Розмірні характеристики рослин та популяцій <i>Leonuris vilosus</i> Desf. Ex Spreng на заплавних луках Кролевецько-Глухівського геоботанічного району. <i>Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія»</i>. Вип. 3 (37), С. 47-56. 4.Зубцова І. В., Скляр В.Г., Мельничук С.Д., Бондарєва Л.М. (2019). Віталітетна структура ценопопуляцій <i>Melilotus officinalis</i> (L.) Pall. в умовах заплавних лук Кролевецько-Глухівського геоботанічного району. <i>Вісник СНАУ, серія «Агрономія і Біологія»</i>, №1-2 (35-36), С.10-1. 5.Скляр В. Г., Мельничук С.Д., Скляр Ю.Л., Бондарєва Л.М., Баштовий М.Г., Зубцова І.В. (2019). Біорізноманіття проектного заказника «Говорунівський». <i>Вісник СНАУ, Серія «Агрономія і Біологія»</i>, №1-2 (35-36), С.40-46. 6.Скляр В.Г., Скляр Ю.Л., Баштовий М.Г., Литовка В.В., Ємець О.М., Шерстюк М.Ю., Ярошенко Н.П., Говенько Я.С. (2020). Біорізноманіття пропонованого

заказника "Пшінчине". Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія», випуск 3 (41), С. 41-48.

7.Волочай В.І., Десенко В.Г., Чабовська О.І., Клімович Н. Б., Козурак А.В., Скибіцька М. І., Джуренко Н. І., Четверня С. О, **Скляр В.Г.**, Михайленко О.О. (2021). Особливості зростання іван-чаю вузьколистого (*Epilobium angustifolium* L.)у природних популяціях на території України. Агроекологічний журнал, №1, С.166-172.

DOI: <https://doi.org/10.33730/2077-4893.1.2021.227256>

8.**Скляр В.Г.**, Бондарєва Л.М., Кирильчук К.С., Ємець О.М., Баштовий М.Г., Тебенко Ю.М. (2021). Біорізноманіття балкової системи с. Терешківка Сумського району як перспективної природоохоронної та рекреаційної території *Вісник СНАУ: Серія «Агрономія і біологія»*. – Вип. II (44). – С. 58–65.

DOI <https://doi.org/10.32845/agrobio.2021.2.8>

9.**Скляр В.Г.**, Тихонова О.М., Кирильчук К.С., Клименко Г.О., Онопрієнко В.П., Бондарєва Л.М., Троцька С.С., Клименко Ю.О. (2021). Вивчення фіторізноманіття долини р. Сироватка з перспективою використання її природних комплексів екологічному туризмі. *Вісник СНАУ: Серія «Агрономія і біологія»*. – Вип. III (45). – С. 45–51. DOI <https://doi.org/10.32845/agrobio.2021.3.6>

10.Коваленко О. В., **Скляр В. Г.** Міжнародні вимоги індустрії туризму до професійної підготовки фахівців. «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Техніка», Серія «Фізико-математичні науки»): журнал. 2022. № 4(4) 2022. С. 265-273.

DOI.org/10.52058/2786-6025-2022-4(4)-265-273

11. Бондарєва, Л. М., **Скляр, В. Г.**, & Бондарєв, М. А. (2023). Динаміка вегетативної та генеративної сфери популяцій звіробою звичайного. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Агрономія і біологія, 2023, 52(2), 3-8.

12. **Скляр, В. Г.**, & Скляр, Ю. Л. (2024). Проблеми збереження та екоконтролю прикордонних територій природно-заповідного фонду в сучасних умовах. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Агрономія і біологія, 55(1), 144-150. <https://doi.org/10.32782/agrobio.2024.1.19>

13. Скляр Ю.Л., Бердін І.В., **Скляр В.Г.** (2024). Здійснення екоконтролю за станом довкілля на Сумщині в умовах воєнного стану. Вісник СНАУ, 3(57) С. 58-65

14. Berdin, I. V., & Skliar, V. H. (2025). Morphostructural changes in *Helianthus annuus* plants at different densities of agropopulations. *Bulletin of Sumy National Agrarian*

	University. The Series: Agronomy and Biology, 59(1), 14-21. https://doi.org/10.32782/agrobio.2025.1.3
2) наявність одного патенту на винахід або п'яти деклараційних патентів на винахід чи корисну модель, включаючи секретні, або наявність не менше п'яти свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір	Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №120612 Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 127177 Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 130998 Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 132880 Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 137657
3) наявність виданого підручника чи навчального посібника (включаючи електронні) або монографії (загальним обсягом не менше 5 авторських аркушів -120 сторінок), в тому числі видані у співавторстві (обсягом не менше 1,5 авторського аркуша – 36 сторінок на кожного співавтора)	1. Злобін Ю.А., Скляр В.Г., Клименко Г.О. Біологія та екологія фітопопуляцій. Монографія. Суми: Унів. книга, 2022. 512 с. 2. Мельник О.С., Скляр В.Г., Коваленко І.М., Васькіна І.В., Шерстюк М.Ю. Оцінка впливу на довкілля (впровадження природоохоронних практик та кліматичної політики ЄС). Навчальний посібник. Суми, 2021. 140 с. 3. Скляр В.Г. Екологічна фізіологія рослин; за заг. ред. Ю.А. Злобіна: Підручник. - Суми: Університетська книга, 2015. 271 с. 4. Злобін Ю.А., Скляр В.Г., Клименко А.О. Популяції рідких видів рослин: теоретичні основи і методика вивчення: монографія. - Суми: Університетська книга, 2013. 439 с. 5. Царенко О.М., Злобін Ю.А., Скляр В.Г., Панченко С.М. Комп'ютерні методи в сільському господарстві та біології: навчальний посібник. - Суми: Університетська книга, 2000. 203 с. 6. Skliar V., Klymenko A. Natural reserves. Study guide. Sumy: SNAU, 2018. 120 p. 7. Скляр В.Г., Скляр Ю.Л., Клименко Г.О. Біосозологія. Навчальний посібник. Для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія». Суми, 2021. 162 с 8. Скляр В.Г., Клименко Г.О., Бондарєва Л.М. За заг. ред. Ю.А. Злобіна. Біометрія з основами моделювання та прогнозування популяційних процесів. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Екологія». Суми, 2021. 166 с. 9. Злобін Ю.А., Скляр В.Г., Тихонова О.М., Кирильчук К.С. Фізіологія рослин: навчальний посібник. Суми: СНАУ, 2025. 280 с. 10. Екологія (Популяційна екологія рослин; Лісова екологія; Біометрія з основами моделювання та прогнозування популяційних процесів) : Підручник для аспірантів / В.Г. Скляр, І.М. Коваленко, Г.О. Клименко, Л.М. Бондарєва, Ю.Л. Скляр, І.В. Зубцова; за заг. ред. Ю.А. Злобіна, Ю.І. Данька (Серія «На допомогу аспіранту»), Суми, 2024. 450 с.

4) наявність виданих навчально-методичних посібників/посібників для самостійної роботи здобувачів вищої освіти та дистанційного навчання, електронних курсів на освітніх платформах ліцензіатів, конспектів лекцій/практикумів/методичних вказівок/рекомендацій/ робочих програм, інших друкованих навчально-методичних праць загальною кількістю три найменування

ОК Екологічна фізіологія рослин (бакалаври)

Скляр В.Г. Екологічна фізіологія рослин; за заг. ред. Ю.А. Злобіна: Підручник. - Суми: Університетська книга, 2015. 271 с.

Скляр В.Г. Екологічна фізіологія рослин. Навчальний посібник для студентів факультету агротехнологій та природокористування 2 курсу спеціальності 101 «Екологія». – Суми: СНАУ, 2023. – 228 с.

Скляр В.Г., Кирильчук К.С., Екологічна фізіологія рослин. Методичні рекомендації для проведення лабораторних робіт студентів факультету агротехнологій та природокористування 2 курсу спеціальності 101 «Екологія». Суми: СНАУ, 2024. 44 с.

Скляр В.Г. Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи для студентів факультету агротехнологій та природокористування 2 курсу спеціальності 101 «Екологія» денної та заочної форм навчання. Суми: СНАУ, 2024. 83 с.

Розробка електронного курсу на платформі Moodle:
<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1153>

ОК Фізіологія рослин з основами мікробіології (бакалаври). Злобін Ю.А., Скляр В.Г., Тихонова О.М., Кирильчук К.С. Фізіологія рослин: навчальний посібник. Суми: СНАУ, 2025. 280 с.

Кирильчук К.С., Скляр В. Г., Тихонова О.М., Жатова Г.О. Фізіологія рослин з основами мікробіології та біохімії. Частина 1 «Фізіологія рослин з основами біохімії»: методичні рекомендації для проведення лабораторних робіт студентів факультету агротехнологій та природокористування 2 курсу спеціальностей 202 «Захист і карантин рослин», 205 «Лісове господарство» та 206 «Садово-паркове господарство». Суми, 2022. – 50 с.

Кирильчук К.С., Жатова Г.О., Скляр В. Г., Тихонова О.М. Фізіологія рослин з основами мікробіології та біохімії. Частина 2 «Основи мікробіології»: методичні рекомендації для проведення лабораторних робіт студентів факультету агротехнологій та природокористування 2 курсу спеціальностей 202 «Захист і карантин рослин», 205 «Лісове господарство» та 206 «Садово-паркове господарство». Суми, 2022. – 44 с.

Кирильчук К.С., **Скляр В. Г.**, Тихонова О.М. Фізіологія рослин та основи екології. Частина 1 «Фізіологія рослин»: методичні рекомендації для проведення лабораторних робіт студентів факультету агротехнологій та природокористування 1 курсу спеціальності 202 «Захист і карантин рослин». Суми, 2022. – 48 с.

Кирильчук К.С., **Скляр В. Г.**, Тихонова О.М. Фізіологія рослин та основи екології. Частина 2 «Основи екології»: методичні рекомендації для проведення лабораторних робіт студентів факультету агротехнологій та природокористування 1 курсу спеціальності 202 «Захист і карантин рослин». Суми, 2022. – 48 с.

Кирильчук К.С., **Скляр В. Г.**, Тихонова О.М., Жатова Г.О. Фізіологія рослин з основами мікробіології та біохімії. Частина 1 «Фізіологія рослин з основами біохімії»: курс лекцій для студентів факультету агротехнологій та природокористування 2 курсу спеціальностей 202 «Захист і карантин рослин», 205 «Лісове господарство» та 206 «Садово-паркове господарство». Суми, 2022. – 60 с.

Кирильчук К.С., Жатова Г.О., **Скляр В. Г.**, Тихонова О.М. Фізіологія рослин з основами мікробіології та біохімії. Частина 2 «Основи мікробіології»: курс лекцій для студентів факультету агротехнологій та природокористування 2 курсу спеціальностей 202 «Захист і карантин рослин», 205 «Лісове господарство» та 206 «Садово-паркове господарство». Суми, 2022. – 50 с.

Кирильчук К.С., **Скляр В. Г.**, Тихонова О.М. Фізіологія рослин та основи екології. Частина 1 «Фізіологія рослин»: курс лекцій для студентів факультету агротехнологій та природокористування 1 курсу спеціальності 202 «Захист і карантин рослин». Суми, 2022. – 60 с.

Кирильчук К.С., **Скляр В. Г.**, Тихонова О.М. Фізіологія рослин та основи екології. Частина 2 «Основи екології»: курс лекцій для студентів факультету агротехнологій та природокористування 1 курсу спеціальності 202 «Захист і карантин рослин». Суми, 2022. – 50 с.

Злобін Ю.А., **Скляр В.Г.**, Жатова Г.О. Тихонова О.М., Кирильчук К.С. Фізіологія рослин та основи екології. Частина 2 «Основи екології»: курс лекцій для студентів факультету агротехнологій та природокористування 1 курсу спеціальності 202 «Захист і карантин рослин». Суми, 2022. – 50 с.

Скляр В.Г., Тихонова О.М., Кирильчук К.С. Фізіологія

рослин: методичні вказівки для проведення лабораторних робіт та організації індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти освітніх програм Н1«Агрономія», Н4 «Лісове господарство» та Н3 «Садово-паркове господарство», денної та заочної форм здобуття вищої освіти ступеня «бакалавр». – Суми, 2025. – 84 с.

Розробка електронного курсу на платформі Moodle:
<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1100>

ОК Моделювання та прогнозування стану довкілля (бакалаври)

Зубцова І. В., Скляр В. Г., Клименко Г. О. Моделювання і прогнозування стану довкілля. Методичні вказівки для проведення практичних робіт для студентів факультету агротехнологій та природокористування спеціальності 101 – Екологія, освітнього ступеня «Бакалавр», денної та заочної форми навчання. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2022. 80 с.

Скляр В.Г. Моделювання і прогнозування стану довкілля: методичні вказівки до виконання курсової роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія». – Суми: Сумський національний аграрний університет, 2021. – 21 с.

Скляр В.Г., Клименко Г.О., Шерстюк М.Ю. Моделювання і прогнозування стану довкілля. Конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 101 «Екологія». ОС «Бакалавр». Суми: СНАУ, 2018. 85 с.

Скляр В.Г., Клименко Г.О., Шерстюк М.Ю. Моделювання і прогнозування стану довкілля. Методичні вказівки для проведення практичних робіт для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 101«Екологія». ОС «Бакалавр». Суми: СНАУ, 2018. 77 с.

Розробка електронного курсу на платформі Moodle
<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=2428>

ОК Методологія та організація наукових досліджень (магістри)

Навчальний посібник «Методологія та організація наукових досліджень». для студентів факультету агротехнологій та природокористування спеціальності 101 Екологія, ОС «Магістр», денної та заочної форми

навчання. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2022. 139 с.

Бондарева Л. М., Жатова Г. О., Скляр В. Г., Зубцова І. В. Методологія та організація наукових досліджень: Методичні вказівки до виконання курсової роботи для студентів факультету агротехнологій та природокористування спеціальності 101 Екологія, освітнього ступеня «Магістр», денної та заочної форми навчання. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2023. 21 с.

Скляр В.Г., Жатова Г.О., Скляр Ю.Л., Масик І.М., Кирильчук К.С., Клименко Г.О. Методичні рекомендації щодо підготовки і написання кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» освітнього ступеня «Магістр» / Суми : СНАУ. – 2023. – 51 с.

Скляр В.Г., Кирильчук К.С., Клименко Г.О., Скляр Ю.Л. Програма виконання виробничої (переддипломної) практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Екологія» факультету агротехнологій та природокористування. Суми : Вид-во Сумського національного аграрного університету, 2025. 47 с.

Розробка електронного курсу на платформі Moodle.
<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3389>

ОК Популяційна екологія рослин (аспіранти)

Екологія (Популяційна екологія рослин; Лісова екологія; Біометрія з основами моделювання та прогнозування популяційних процесів) : Підручник для аспірантів / **В.Г. Скляр, І.М. Коваленко, Г.О. Клименко, Л.М. Бондарева, Ю.Л. Скляр, І.В. Зубцова**; за заг. ред. Ю.А. Злобіна, Ю.І. Данька (Серія «На допомогу аспіранту»), Суми, 2024. 450 с.

Злобін Ю.А., **Скляр В.Г.**, Клименко Г.О. Біологія та екологія фітопопуляцій. Монографія. Суми: Унів. книга, 2022. 512 с.

Розробка електронного курсу на платформі Moodle
<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4790>

ОК Біометрія з основами моделювання та прогнозування (аспіранти)

Екологія (Популяційна екологія рослин; Лісова екологія; Біометрія з основами моделювання та прогнозування

	популяційних процесів) : Підручник для аспірантів / В.Г. Скляр, І.М. Коваленко, Г.О. Клименко, Л.М. Бондарєва, Ю.Л. Скляр, І.В. Зубцова; за заг. ред. Ю.А. Злобіна, Ю.І. Данька (Серія «На допомогу аспіранту»), Суми, 2024. 450 с. Скляр В.Г., Клименко Г.О., Бондарєва Л.М. За заг. ред. Ю.А. Злобіна. Біометрія з основами моделювання та прогнозування популяційних процесів. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Екологія». Суми, 2021. 166 с. Розробка електронного курсу на платформі Moodle: https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4784 ОК Біосозологія (аспіранти) Скляр В.Г., Скляр Ю.Л., Клименко Г.О. Біосозологія. Навчальний посібник. Для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія». Суми, 2021. 162 с Skliar V., Klymenko A. Natural reserves. Study guide. Sumy:SNAU, 2018. 120 p. Розробка електронного курсу на платформі Moodle: https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4783 Зубцова І.В., Скляр В.Г. Загальне землезнавство. Курс лекцій для студентів факультету агротехнологій та природокористування спеціальності 242 – Туризм, освітнього ступеня «бакалавр», денної та заочної форми навчання. Суми, 2022. – 64 с. Програма виконання виробничої практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Екологія» факультету агротехнологій та природокористування / В.Г. Скляр, Г.О. Клименко, Ю.Л. Скляр. Суми : Вид-во Сумського національного аграрного університету, 2025. 49 с.
5) захист дисертації на здобуття наукового ступеня	Популяційний аналіз природного відновлення широколистяних порід в умовах північного сходу України: дис. ... канд. біол. наук: 03.00.05 – ботаніка (1999 р). Природне відновлення як механізм забезпечення функціонування лісових фітоценозів Лівобережного Полісся України (популяційні та еколого-ценотичні аспекти): дис. ... докт. біол. наук : 03.00.05 – ботаніка

б) наукове керівництво (консультування) здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня (прізвище, ім'я, по батькові дисертанта, здобутий науковий ступінь, спеціальність, назва дисертації, рік захисту, серія, номер, дата, ким виданий диплом)	(2015 р.) Зубцовою І.В. 1.03.2021 р. захищена кандидатська дисертація на тему «Популяційний аналіз лікарських рослин заплав річок Кролевецько-Глухівського геоботанічного району» на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.05, підготовлена під керівництвом Скляр В.Г. Кравчук Л.В. 3.06.2021 р. захищена дисертація на тему «Комплексний популяційний аналіз видів лікарських рослин фітоценозів Шосткинського геоботанічного району» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 «Біологія», підготовлена під керівництвом Скляр В.Г. Хе Сунтао 11.10.2023 р. захищена дисертація на тему «Комплексний екологічний, фізіологічний та генетичний аналіз реагування представників роду <i>Cucurbita</i> на сольовий стрес» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 101 «Екологія», підготовлена під керівництвом Скляр В.Г. Ярошенко Н.П. 22.08.2024 захищена дисертація «Комплексний популяційний аналіз провідних ценозоутворюючих видів трав'яного ярусу лісових екосистем півдня Нижньої Саксонії (Німеччина)» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 101 «Екологія», підготовлена під керівництвом Скляр В.Г. Некрасовою К.О. 27.08.2025 року захищена дисертація ««Види <i>Stipa</i> та <i>Festuca</i> природного заповідника «Михайлівська цілина»: еколого-ценотична та популяційна характеристика, охорона і збереження»» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 101 «Екологія», підготовлена під керівництвом Скляр В.Г.
7) участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена постійної спеціалізованої вченої ради, або члена не менше трьох разових спеціалізованих вчених рад	Опонування дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю «03.00.16 – екологія» Різничук Надії Іванівни за темою «Популяційно-екологічні особливості видів роду <i>Polygonatum</i> Mill. у Передкарпатті» (дата захисту 14.03.2018 р.) у спецраді Д 76.051.05 Чернівецького національного університету; Опонування дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора сільськогосподарських наук за спеціальністю «06.01.05 – селекція танасінництво» Мацкевича Вячеслава Вікторовича за темою «Мікроклональне розмноження видів рослин <i>in vitro</i> та їх постасептична адаптація (дата захисту 26 січня 2021 року) у спецраді Д 55.859.03 при Сумському НАУ. Опонування дисертаційної роботи на здобуття

наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 206 «Садово-паркове господарство» Покотилової Каміли Георгіївни за темою «Штучні заповідні парки Рівненської області (дендрофлора, територіальна організація, естетична оцінка)» у одноразовій спеціалізованій раді (Національний університет біоресурсів та природокористування України). Дата захисту 6.07. 2021 р.

Опонування дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 «Біологія» Ларіонова Миколи Сергійовича за темою «Рослинність природного заповідника «Михайлівська цілина»: синтаксономія, динаміка та охорона». Дата захисту 16.09. 2024 р.

Опонування дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 «Біологія» Свердлова Володимира Олександровича за темою «Фіторізноманіття регіональних ландшафтних парків поліської частини України». Дата захисту 5.11. 2024 р.

Опонування дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 «Біологія» Асмаковського Євгенія Аолодимировича за темою «Лісова рослинність басейну річки Снов: синтаксономія, динаміка, охорона». Дата захисту 8.07.2025 р.

Опонування дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 «Біологія» Данько Ганни Вікторівни за темою «Рослинність пісків Чернігівського Полісся». Дата захисту 9.07.2025 р.

ГОЛОВА РСВ: Наказ 685-к від 13.12.2023 р. “Про утворення разової спеціалізованої вченої ради для присудження ступеня доктора філософії”. Спеціальність 101 – Екологія. Назва дисертаційної роботи: «Екологічні особливості міграції меркурію (Hg^{2+}), хрому (Cr^{6+}) та цинку (Zn^{2+}) в системі «вода–грунт–біота» (на прикладі екосистем Обухівського району Київської області)» (Жаврида Д.Є.)

Наказ 1487/ос від 01.07.2025 “Про утворення разової спеціалізованої вченої ради для присудження ступеня доктора філософії”. Спеціальність 101 – Екологія Назва дисертаційної роботи: «Популяційна структура та еколого-ценотична характеристика регіонально-рідкісних видів рослин Національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» (Маруха Т.В.)

Наказ 1497/ос від 01.07.2025 “Про утворення разової спеціалізованої вченої ради для присудження ступеня

	доктора філософії”. Спеціальність 101 – Екологія Назва дисертаційної роботи: «Комплексний популяційний аналіз ценозоутворюючих видів бобових степових фітоценозів природного заповідника «Михайлівська цілина» (Коплик Я.В.) Член постійно діючої Спеціалізованої вченої ради при СНАУ на здобуття вченого ступеню доктора (кандидата) сільськогосподарських наук зі спеціальностей 06.01.05 – селекція і насінництво та 06.01.05 – рослинництво.
8) виконання функцій (повноважень, обов’язків) наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проекту), або головного редактора/члена редакційної колегії/експерта (рецензента) наукового видання, включеного до переліку фахових видань України, або іноземного наукового видання, що індексується в бібліографічних базах	Відповідальний виконавець 4 науково-дослідних тем та керівник 13 науково-дослідних тем. Зокрема, є керівником таких тем: 1. «Стан і динаміка фітопопуляцій в екосистемах Північного Сходу України за умов різного ступеня та характеру антропогенного впливу» (номер державної реєстрації: 0115U007150). 2. Розробка проекту організації території регіонального ландшафтного парку «Сеймський» (номер держреєстрації 0117U006760). 3. Розробка проектів створення територій та об’єктів природно-заповідного фонду місцевого значення (2016 р.). 4. Розробка проектів створення територій та об’єктів природно-заповідного фонду місцевого значення (номер держреєстрації 0117U006759). 5. Розробка проектів створення територій та об’єктів природно-заповідного фонду місцевого значення відповідно до ст. 52 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» (номер держреєстрації 0118U100264). 6. Розробка проектів створення територій та об’єктів природно-заповідного фонду місцевого значення (номер держреєстрації 0119U103488) 7. Розроблення проектів створення територій та об’єктів природно-заповідного фонду та організація їх території (номер держреєстрації 0120U104246). 8. Наукові дослідження природних лісових біогеоценозів області щодо збереження видів рослин, занесених до Червоної книги України, з метою виявлення територій, перспективних для подальшого створення нових об’єктів природно-заповідного фонду (номер держреєстрації 0120U104244). 9. Підготовка документації для визнання парку-пам’ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення Будинку-музею А.П. Чехова як об’єкта природно-заповідного фонду; 10. Розробка проекту створення ландшафтного

	заказника місцевого значення «Гульбище» та проекту зміни меж ландшафтного заказника місцевого значення «Дібрівка» в Недригайлівському районі). 11. «Спеціальні дослідження біорізноманіття в районі планованої діяльності ПАТ «СУМИХІМПРОМ» 12. Розроблення проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду (номер держреєстрації 0121U113558) 13. Інвентаризація біорізноманіття та комплексний популяційний аналіз рослинного покриву Північно-Східної України (номер держреєстрації 0121U113245) <i>Відповідальний виконавець тем:</i> «Ведення державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду в Сумському районі» (номер держреєстрації 0120U10424); «Ведення державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду» (для Лебединської ОТГ) (номер держреєстрації 0121U113315) «Інвентаризація природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду у Полтавській, Кіровоградській та Луганській областях» (номер держреєстрації 0107U011040); «Інвентаризація природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду Хмельницької та Вінницької областей» (номер держреєстрації 0108U008833). Член редакційної колегії наукового журналу «Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія»».
9) робота у складі експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій МОН або у складі галузевої експертної ради як експерта Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або у складі Акредитаційної комісії, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН/зазначеного Агентства, або Науково-методичної ради/науково-методичних комісій (підкомісій) з вищої або фахової передвищої освіти МОН, наукових/науково-методичних/експертних рад	Член регіональної експертної групи з установаження порога «склав/ не склав» з «Біології» у складі Харківського регіонального центру оцінювання якості освіти (2019, 2020, 2021 рр.) Член ГЕР (спеціальність 091 «Біологія та біохімія»), з 2024-2025 рр.

органів державної влади та органів місцевого самоврядування, або у складі комісій Державної служби якості освіти із здійснення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю)	
10) участь у міжнародних наукових та/або освітніх проектах, залучення до міжнародної експертизи, наявність звання “суддя міжнародної категорії”	1. Jean Monnet Chair «Європейське кліматичне лідерство». Проєкт Еразмус+ Жан Монне Кафедра «Кліматичне лідерство ЄС» (620031-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR) 2. Міжнародний проєкт «Соціально-екологічне значення міських зелених насаджень з точки зору кругообігу води, зміненого глобальними змінами клімату – співпраця в навчанні та дослідженнях між Університетом Менделя у Брно та Сумським національним аграрним університетом» (2024 р.) 3. Участь реалізації робіт за грантом AgriSci-UA “Comprehensive population analysis of the leading coenose-forming species of the grass layer of forest ecosystems” (2024 р.) 4. Участь у проєкті «Оцінка екологічних наслідків війни для громад» (проєкт реалізований НЕЦУ за підтримки Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні) (2023 р.) 5. Участь у проєкті «ConnectED – Німецько-українська університетська мережа для розширення можливостей вищої освіти в галузі охорони навколишнього середовища та охорони природи» (Німецька служба академічних обмінів (DAAD))
11) наукове консультування підприємств, установ, організацій не менше трьох років, що здійснювалося на підставі договору із закладом вищої освіти (науковою установою)	Консультування установ природно-заповідного фонду, розташованих у Сумській області, та Департаменту захисту довкілля та енергетики Сумської обласної державної адміністрації із актуальних збереження біорізноманіття та охорони довкілля. Член науково-технічної ради РЛП «Сеймський» та природного заповідника «Михайлівська цілина».
12) наявність апробаційних та/або науково-популярних, та/або консультаційних (дорадчих), та/або науково-експертних публікацій з наукової або професійної тематики загальною кількістю не менше п’яти публікацій	1. Skliar V., Sherstuk M., Skliar Iu. Algorithm of comprehensive assessment of individual’s morphological integration of plants contrast biomorfs / Viktoriia Skliar, Maryna Sherstuk, Iurii Skliar. QUAERE 2016 (vol. VI.), Interdisciplinary Scientific Conference for PhD students and assistance (May 23, 2016 - May 27, 2016), The Czech Republic, Praha. – Praha, 2016. P. 393 – 403. 2. Скляр В.Г., Скляр Ю.Л. Актуальні питання забезпечення охорони природних комплексів регіонального ландшафтного парку «Сеймський». Актуальні проблеми науково-промислового комплексу регіонів. Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23-27 квітня 2018 р., м. Рубіжне / Бушуєв А.С., Завойських Ю.А. – Рубіжне: видавець О. Зень, 2018. – С. 130- 132.

3. Скляр В. Г., Скляр Ю.Л., Шерстюк М.Ю. Стан популяцій проліски сибірської в деяких лісових фітоценозах Сумської області. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання аграрної науки», присвяченої 150-річчю заснування факультету агрономії Уманського НУС, 15 листопада 2018 р. / Редкол.: Непочатенко О.О. (відп. ред.) та ін. Київ : Видавництво «Основа», 2018. - С. 230-231.
4. Курило О.М., Скляр В.Г. Історія створення та сучасний стан природного заповідника «Михайлівська цілина». Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні дослідження у вищих навчальних закладах» (16 листопада 2018 року, м. Херсон). – С. 171-174.
5. Skliar V., He Songtao, Zhou Junguo, Xinxiang. Effects of salt stress on the resistance of vegetable cytoplasmic membrane. Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (25 - 26 квітня 2020 р.). – Суми, 2020. – С. 44-45
6. Скляр В.Г., Ємець О.М., Скляр Ю.Л. Біорізноманіття проектного заказника «Каліївський». Моніторинг та охорона біорізноманіття в Україні : Прикладні аспекти моніторингу та охорони біорізноманіття / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 16. Т. 3. – Київ; Чернівці : Друк Арт, 2020. – С. 441-444.
7. Скляр В.Г., Жовтоножко М.М. Особливості формування видового складу природного поновлення лісів Сумського Полісся. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологія. Довкілля. Енергозбереження» присвячена 90-річчю Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (3-4 грудня, 2020 р.) – Полтава, 2020. – С. 255-258.
8. Skliar V., He Songtao, Zhou Junguo The problem of soil salinization and the role of genetic engineering in increasing the salt tolerance of plants. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 90-річчю з дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора Гончарова Миколи Дем'яновича (24- 25 травня 2019 р.). – Суми, 2019. – С. 13.
9. Бібік Р. О, Скляр В. Г. Репродукція та природне відновлення провідних лісоутворювальних видів в умовах Лівобережного Лісостепу України. Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (26-29 квітня 2022 р.). – Суми, 2022. – С.9.
10. Гречаний Є. С., Говенько Я. С., Скляр В. Г. Стан деяких пам'яток природи у Роменському районі Сумської області. Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (26-29 квітня 2022 р.). – Суми, 2022. –

C.12

11. Скляр В. Г., Ємець О. М., Баштовий М. Г., Козак М. І. Біорізноманіття проєктованого гідрологічного заказника місцевого значення «Миколаївський». «Подолання екологічних ризиків і загроз для довкілля в умовах надзвичайних ситуацій – 2022»: Збірник матеріалів І Міжнародної науково-практичної конференції «Подолання екологічних ризиків та загроз для довкілля в умовах надзвичайних ситуацій – 2022», (26–27 травня 2022 року, Полтава – Львів). Полтава: НУПП, 2022. С. 542-544.

12. Скляр В.Г. Репродуктивний процес як вихідна умова змінюваності поколінь лісоутворювальних деревних порід. Матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції «Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень-2022» (м. Житомир, 30 травня 2022 р.). Житомир: Поліський національний університет, 2022. С. 38-40

13. Скляр В.Г., Скляр Ю.Л., Баштовий М.Г., Оксененко Є.О. Заказник місцевого значення «Збицьке» як перспективний туристичний об'єкт. Матеріали ІІ Міжнародного симпозіуму «Популяційна екологія рослин: сучасний стан, точки росту» (16 червня 2022 р., Суми, СНАУ). – С. 134-137.

14. Ярошенко Н. П., Скляр В. Г. Використання стратегії «гарячих точок» у лісогосподарському користуванні: досвід Німеччини. Збірник матеріалів ІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Екологія. Довкілля. Енергозбереження», присвяченої 203-річчю Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна, Полтава, 2-3 грудня 2021 року). – С. 367-369

15. Skliar Iurii; Skliar Victoriia; Sherstiuk Maryna; Zubtsova Inna. Dimensional characteristics of *Nymphoides peltata* (S.G. Gmel.) Kuntze in different ecological and cenotic conditions of the basin's water bodies Desna River (Ukraine). International Multidisciplinary Scientific GeoConference: SGEM. 23(3.2). P. 103-109.

[10.5593/sgem2023V/3.2/s12.13](https://doi.org/10.5593/sgem2023V/3.2/s12.13)

16. Zubtsova Inna; Skliar V. Population analysis of medicinal plants of the floodplain of the Seim river (Sumy region, Ukraine). International Multidisciplinary Scientific GeoConference: SGEM. 23(3.2). P. 187-194.

DOI [10.5593/sgem2023V/3.2/s12.24](https://doi.org/10.5593/sgem2023V/3.2/s12.24)

17. Yaroshenko, N., Skliar, V., Rosenthal G. (2023). Evaluation of ontogenetic and vital structures of *Stellaria holostea* L. in beech forests in the south of Low Saxony, Germany. International Multidisciplinary Scientific GeoConference: SGEM. 23(3.2). P. 325-332.

DOI [10.5593/sgem2023V/3.2/s14.40](https://doi.org/10.5593/sgem2023V/3.2/s14.40)

18. Нестеренко А. М., Скляр В. Г., Скляр Ю. Л. Діяльність служби державної охорони в природному заповіднику «Михайлівська цілина» як складова заходів

	зі збереження унікальних природних комплексів. «Екологія. Довкілля. Енергозбереження» – 2023»: Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції «Екологія. Довкілля. Енергозбереження» (7-8 грудня 2023 року, Полтава). Полтава: НУПП, 2023. С. 70-73 19. Скляр В. Г. Онтогенетичний розвиток <i>Pinus sylvestris</i> L. у лісах Лівобережного Полісся України. Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень-2024 : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Житомир, 31 травня 2024 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2024.С. 75-76 20. Скляр В.Г, Скляр Ю.Л. Вплив війни на довкілля Сумської області. Збірник наукових праць Міжнародної Карпатської Школи: зимова сесія (21-25 лютого 2024 року): 2-ге вид., доповн. Косів: Наукове товариство імені Шевченка, 2024. С.108-111 21. Skliar V. Discovery of the features and regulations of the process of natural regeneration of forests on the basis of the construction of phytocenotic pyramids // International Multidisciplinary Scientific GeoConference:SGEM; Sofia, 22, 3.2, (2022). DOI:10.5593/sgem2022V/3.2/s14.36 22. Yaroshenko N., Skliar V. Onthogenetic and vitality structure of <i>asarum europaeum</i> in terms of forest management in goettingen forest, Low Saxony, Germany. International Multidisciplinary Scientific GeoConference : SGEM; Sofia, 22; 3.2, (2022). DOI:10.5593/sgem2022V/3.2/s14.46 23. Скляр В., Скляр Ю. Онтогенетична структура популяцій лісоутворювальних видів Лівобережного Полісся України. Матеріали XV З'їзду Українського ботанічного товариства (Івано-Франківськ, 30 вересня - 4 жовтня 2024). Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 87 24.Скляр В.Г., Скляр Ю.Л. Туристично-рекреаційний потенціал природно-заповідного фонду Сумської області. Збірник наукових праць Міжнародної Карпатської Школи: весняна сесія (1-5 травня 2025 року): перше видання. Яремче-Косів: Наукове товариство імені Шевченка, 2025. С.67 25.Шерстюк М. Ю., Попович С. Ю., Скляр В. Г. Фітоценокомпозиції в системі заходів із охорони раритетного фіторізноманіття. «Екологія. Довкілля. Енергозбереження» – 2024»: Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції «Екологія. Довкілля. Енергозбереження» (19 грудня 2024 року, Полтава). Полтава: НУПП, 2024.С.154-156
13) проведення навчальних занять із спеціальних дисциплін	Керівництво іноземними аспірантами (Китай)

іноземною мовою (крім дисциплін мовної підготовки) в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік	
14) керівництво студентом, який зайняв призове місце на I або II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або робота у складі організаційного комітету / журі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або керівництво постійно діючим студентським науковим гуртком / проблемною групою; керівництво студентом, який став призером або лауреатом Міжнародних, Всеукраїнських мистецьких конкурсів, фестивалів та проєктів, робота у складі організаційного комітету або у складі журі міжнародних, всеукраїнських мистецьких конкурсів, інших культурно-мистецьких проєктів (для забезпечення провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-творчому) рівні); керівництво здобувачем, який став призером або лауреатом міжнародних мистецьких конкурсів, фестивалів, віднесених до Європейської або Всесвітньої (Світової) асоціації мистецьких конкурсів, фестивалів, робота у складі організаційного комітету або у складі журі зазначених мистецьких конкурсів, фестивалів); керівництво студентом, який брав участь в Олімпійських, Паралімпійських іграх, Всесвітній та Всеукраїнській Універсіаді, чемпіонаті світу, Європи, Європейських іграх, етапах Кубка світу та Європи, чемпіонаті України; виконання обов'язків тренера, помічника тренера національної збірної команди України з видів спорту; виконання обов'язків головного секретаря,	Керівництво роботою, яка отримала Диплом III ступеня II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за галуззю науки «Екологія та екологічна безпека» (Донецьк, 2013р.). Автор роботи студентка Сумського НАУ Коцубенко А.Б., тема роботи «Фіторізноманіття лісів заказника «Мутинський» та стан в них популяцій веснівки дволистої (<i>Majanthemum bifolium</i>)». Керівництво роботою, яка отримала Диплом II ступеня у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Екологія» (Полтава, 2019 р.). Автори роботи студенти Сумського НАУ Семенко І.М. та Проценко Д.В., тема роботи «Вплив екологічних чинників на природне відновлення сосни звичайної в умовах Сумського Полісся». Керівництво роботою, яка отримала Диплом II ступеня у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Екологія» (Полтава, 2021 р.). Автори роботи студенти Сумського НАУ Говенько Я.С. та Жовтоножко М.М., тема роботи «Актуальні питання забезпечення охорони фіторізноманіття Роменського району Сумської області». Керівництво роботою (спільно із К.С. Кирильчук), яка на Всеукраїнському біологічному форумі учнівської та студентської молоді «Дотик природи» відзначена Дипломом I ступеня (Наказ № 85 від 30.11.2022 р.). Автори: студент 4 курсу Бердін І. та студентка 2м курсу – Тебенко Ю.М., тема роботи «Екологізація вирощування соняшнику в умовах Північно-Східного Лісостепу», категорія – «Екологія та проблеми довкілля». Керівництво роботою, відзначеною Дипломом II ступеня на Всеукраїнському конкурсі наукових робіт студентів та молодих вчених «Актуальні проблеми та інноваційні технології у сфері цивільного захисту та екологічної безпеки для повоєнного відновлення України» (26 травня 2025 року, ДУ «Київський авіаційний інститут») Член журі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузі науки «Екологія» (Полтавський національний технічний університет ім. Ю. Кондратюка, 2015 р., 2016 р., 2018 р.,

головного судді, судді міжнародних та всеукраїнських змагань; керівництво спортивною делегацією; робота у складі організаційного комітету, суддівського корпусу	2019 р., 2020 р., 2021 р.). Відзначена подякою за багаторічну плідну працю у журіконкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Екологія» від голови галузевої конкурсної комісії (2019 р.). Член журі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузі науки «Екологія та екологічна безпека» (Донецький національний технічний університет, 2013 р.) Член журі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузі науки «Біологія» (Чернівецький національний університет, 2017 р.) Член оргкомітету Міжнародної науково-практичної конференції «Основні шляхи збереження лучно-степових екосистем України», присвяченої 90-річчю «Михайлівської цілини» (20-22 червня 2018 р., м. Суми) Член оргкомітету Другого Міжнародного симпозіуму «Популяційна екологія рослин: сучасний стан, точки росту» (Суми, СНАУ, 2022 р.) Член оргкомітету II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень – 2021» (30 квітня 2021 р., м. Житомир, Поліський національний університет) Член оргкомітету II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Сумські історико-краєзнавчі студії» (28 жовтня 2021 р., Суми, Комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти) Член оргкомітету II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи дослідження» (31 травня 2023 р.), Поліський національний університет Член оргкомітету III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень-2024» (31 травня 2024 року, м. Житомир), Поліський національний університет Член оргкомітету науково-практичної конференції «Об'єкти природно-заповідного фонду Сумщини: сучасний стан та шляхи збереження біологічного різноманіття» з нагоди 25-ї річниці національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» – перлини Українського Полісся (23 лютого 2024 р.). Член оргкомітету міжнародної конференції студентів та молодих учених «Екологічні дослідження XXI ст. : проблематика та перспективи» (Суми, СНАУ, 10.06.2024 р.) Член оргкомітету IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень-2025» (31 травня 2025 року, м. Житомир), Поліський національний університет
--	--

	Член оргкомітету V Міжнародної науково-практичної конференції «Екологія. Довкілля. Енергозбереження» («Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна), 19 грудня 2024 р.)
15) керівництво школярем, який зайняв призове місце III—IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів, II—III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів — членів Національного центру “Мала академія наук України”; участь у журі III—IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів чи II—III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів — членів Національного центру “Мала академія наук України” (крім третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня)	Неодноразово залучалась до роботи у журі II (обласного) етапу конкурсів «Малої Академії наук» Керівництво школярем (Панов С.), який зайняв призове місце на II етапі Всеукраїнського конкурсу науково-дослідницьких робіт учнів — членів Національного центру “Мала академія наук України”
16) наявність статусу учасника бойових дій (для вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти)	
17) участь у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки під егідою Організації Об’єднаних Націй (для вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти)	
18) участь у міжнародних військових навчаннях (тренуваннях) за участю збройних сил країн — членів НАТО (для вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти)	

19) діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях	Голова Сумського відділення Українського ботанічного товариства; Голова Сумського відділення Національного екоцентру України.
20) досвід практичної роботи за спеціальністю (спеціалізацією)/професією не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності) із зазначенням посади та строку роботи на цій посаді	

Відповідність __16__ пунктам Ліцензійних умов